

УДК 321.7

О.А. Кирган
І.Д. Похило

ПРОЯВИ ТА СУТНІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній роботі відзначається, що в будь-якому суспільстві політичні відносини містять суперечності, оскільки суспільство складається із багаточислених соціальних груп, владних інститутів, індивідів із своїми інтересами. Практично, діяльність влади задовольняє інтереси одних і обмежує інтереси інших. Політичні суперечності переходять у форму відкритих зіткнень, саме тому виникають політичні конфлікти, які мають свої особливості, що відрізняють їх серед інших суспільних конфліктів.

Ключові слова: політичний конфлікт, конфліктологія, конфлікт, політика.

Abstract

In this paper it is noted that in any society, political relations contain contradictions, while the society consists of many different social groups, power institutions, individuals with their own interests. In practice, the activity of the power satisfies the interests of one and limits the interests of others. Political contradictions turn into open forms of conflict, which is why there are conflicts that have their own specialties, which distinguish them among other social conflicts.

Keywords: political conflict, conflictology, conflict, politics.

Вступ

Теперішній час важко назвати спокійним через наявність політичних конфліктів, як показує практика, вони є більш небезпечними ніж ядерна зброя і мають не меншу зону ураження.

Перші спроби застосування конфліктного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів в Україні були здійснені в рамках проекту "Політичний портрет України: становлення інституції багатопартійності й формування соціально-політичних орієнтацій електорату в процесі побудови відкритого суспільства".[1] Цікавий підхід до проблеми формування предмету конфліктології та визначення основних понять і категорій цього нового в Україні напрямку досліджень міститься у «Словнику-довіднику термінів з конфліктології», що був створений авторським колективом під керівництвом М.П. Ірен та Г.Ложкіна. Проблемі конфлікту сучасні українські дослідники Мацієвський Ю., Ішмуратов А., Пойченко А., Федорович Х., Бандурка А., Друзь В. та ін. присвятили ряд праць, у тому числі й навчальних.

Сучасна наука про конфлікти представляє собою велику область знань, де серед інших проявів самостійне значення набуває політична конфліктологія. Якщо політика - всього лише участь у справах держави, то і предмет політичної конфліктології замикається у вузьких рамках державної діяльності. Політичні конфлікти можуть бути формою прояву взаємин не лише між політичними партіями, державними діячами та професійними політиками, але і між звичайними громадянами, соціальними верствами і групами як у політичній, так і в інших сферах суспільства.[1]

Метою роботи є визначення значення політичної конфліктології та прояви конфлікту на політичній арені.

Результати дослідження

В політичній сфері в порівнянні з іншими сферами суспільного життя найчастіше виникають конфлікти. Причини їх виникнення знаходяться в самій природі політичних відносин як відносин влади, заснованих на пануванні одних і підпорядкуванні інших, на перевазі одних суб'єктів і їхніх інтересів над іншими, що й спричиняє зіткнення і протиборство. Саме політична сфера життєдіяльності суспільства дала історії велику кількість конфліктів. У цьому зв'язку особливу актуальність набуває проблема вибору алгоритму дій при їхньому розв'язанні. Даний вибір значною мірою залежить від інтересів сторін і при їхньому розв'язанні повинний ґрунтуватися на принципах права.[2]

Політичний конфлікт - гостре зіткнення протилежних сторін, обумовлене взаємним проявом різних політичних інтересів, поглядів, цілей у процесі придбання, перерозподілу і використання політичної та державної влади, оволодіння провідними позиціями в інститутах і владних структурах, боротьби за право на вплив або доступ до прийняття важливих рішень з питань влади і власності в суспільстві. [3]

Сучасні дослідження звертають увагу на недостатньо розроблену проблему, пов'язану з розв'язанням конфліктів та управлінням ними, співвідношенням суперництва і співробітництва.[4] На часі перехід української конфліктології від загальнотеоретичних досліджень та аналізу фундаментальних категорій і до прикладних аспектів; від пояснювальних функцій до конструктивних дій.

Конфлікти, сигналізуючи суспільству і владі про існуючі розбіжності, протиріччя, розбіжність позицій громадян, стимулюють дії, здатні поставити ситуацію під контроль, перебороти порушення, що виникли в політичному процесі.[5] Тому дестабілізація влади і дезінтеграція суспільства виникають не тому, що виникають конфлікти, а через невміння врегулювати політичні протиріччя, або ігнорування цих колізій. Як справедливо вважає німецький вчений Р. Дарендорф, людська воля і воля політичного вибору «існує лише в світі регульованого конфлікту». Тому лише безупинне виявлення і розв'язання конфліктів може вважатися умовою стабільного і поступального розвитку суспільства.[6]

Висновки

Таким чином, оскільки політичні конфлікти є достатньо поширеними у світовій практиці, то це обумовлює підвищену увагу до цього політичного явища. Вибір засобів для запобігання політичних конфліктів досить широкий. Важливим є розроблення програми дій, яка спрямована на запобігання політичних конфліктів. Можливостями по запобіганню політичних конфліктів не слід зневажати.[7]

Отже, найефективнішим методом подолання конфлікту є переговори, бо саме переговори ведуть до вирішення проблем мирним шляхом та враховують інтереси сторін, дають змогу дійти згоди. Важлива особливість переговорів полягає в тому, що їхні учасники взаємозалежні. Тому, додаючи зусилля сторони прагнуть розв'язати протиріччя.[8]

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Станкевич І.П.»Політичний конфлікт та технологія його запобігання» Вісник Київського національного університету. Філософія, політологія.-2007. № 84-86 .- с. 103-105;
2. Соколов С.В. Соціальна конфліктологія: Учеб. Посібник для вузів .- М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2001. - 158 - 161с.
3. Павловська Т.В.»Політичні переговори як спосіб розв'язання політичних конфліктів» Вісник Київського національного університету. Філософія, політологія.-2007. № 87-88 .- с. 70-73;

4. Політологія: Підручник для вузів / Під ред. М.А. Василика. М.: - МАУП, 2001. - 481-498 с., 505с.
5. Анцупов А.Я., Шипілов А.І. Конфліктологія: Підручник для вузів. - М.: ЮНІТИ, 2002. 46-48 с., 78-84с., 230-245с.
6. Саністебан Л.С. Основи політичної науки. М., 1992. С. 86
7. В. В. Луньов. Злочинність у міжнаціональних конфліктах. // Соціологічні дослідження. 2007. № 6
8. Дарендорф Р. Елементи теорії соціального конфлікту // Соціологічні дослідження. 2005. № 5

Кирган Ольга Анатоліївна — студентка групи О-156, факультет комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: olyakirgan117@gmail.com

Похило Ірина Данилівна – кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, м. Вінниця.

Kyrhan Olha— Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : olyakirgan117@gmail.com

Iryna Pokhylo – candidate of political sciences, associate professor of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia.